

d ů v o d ů:

Rozsudek jest právně vadný s hlediska § 281 čís. 9 a) tr. ř. Důvodem osvobozujícího výroku jest nedostatek skutkového zjištění, že obžalovaný měl »radiostanici v provozu«, nebo že měl »v držení i ostatní součástky, jichž je nevyhnutelně potřebí, by radiostanice byla k provozu způsobilá«. Tato úprava důvodů pro osvobození obžalovaného nasvědčuje však mylnému pojetí objektivní skutkové podstaty přečinu podle § 24 zák. čís. 9/1924 Sb. z. a n. nalézacím soudem. Zákon nestihá jen toho, kdo bez dovolení přechovává radiotelefonní stanici schopnou k provozu nebo v provozu jsoucí, po případě toho, kdo přechovává veškeré součástky, jichž je nevyhnutelně potřebí, by radiostanice byla k provozu způsobilá, nýbrž každé neoprávněné přechovávání radiotelefonních zařízení vůbec. Pojem ten vyložen byl již stálou judikaturou zrušovacího soudu (srovnej rozh. č. 3427, 3500, 3539), a nelze pochybovati, že »jednolampová stanice«, kterou obžalovaný podle skutkového zjištění rozsudku přechovával bez úředního povolení, může býti takovým zařízením, jaké má zákon na mysli, skládá-li se skutečně z takových součástek, které ve svém celku odpovídají obvyklému označení »jednolampová stanice«, nebo které již o sobě jsou radiotelefonním zařízením ve smyslu zákona. S tohoto hlediska však rozsudek skutková zjištění pro rozhodnutí potřebná neobsahuje, jak zmáteční stížnost právem vytýká, najmě ano z ostatního vylíčení případu a skutečností rozsudkem zjištěných jest zřejmo, že ona domnělá jednolampová stanice patrně obsahovala mimo antenní drát, neznámo zda uzemněný, jen indukční cívku, o níž však nalézací soud rovněž opomenul zjistiti, zda byla řádně zhotovena a zda vzhledem ke své povaze sama o sobě jest již takovou součástíku zařízení radiového, k jejímuž přechovávání jest třeba úředního povolení (srov. rozh. 3539).

Čís. 4220.

Propadnutí radiotelefonního zařízení ve smyslu § 24 odst. (5) zák. čís. 9/1924 nelze vysloviti, nemá-li je již ten, kdo je bez povolení přechovával, ana ho nabyla před zahájením trestního řízení bezelstně třetí osoba, již bylo dáno povolení k přechovávání tohoto radiotelefonního zařízení.

(Rozh. ze dne 25. června 1931, Zm II 210/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmáteční stížnost státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Novém Jičíně ze dne 4. dubna 1930, pokud jím byli obžalovaní uznáni vinnými přečinem podle § 24 zákona ze dne 20. prosince 1923, čís. 9 sb. z. a n. z roku 1924, aniž bylo uznáno na propadnutí radio přístroje, obžalovanými bez povolení přechovávaného.

D ů v o d y:

Napadeným rozsudkem byli obžalovaní uznáni vinnými přečinem podle § 24 zákona ze 20. prosince 1923, čís. 9/24, jelikož do listopadu 1928 pokud se týče v listopadu a v prosinci 1928 bez povolení přechovávali radiotelefonní zařízení; propadnutí radiového přístroje však nebylo vysloveno. Tento výrok napadá zmateční stížnost veřejného obžalobce, dovolávajíc se důvodu zmatečnosti čís. 11 § 281 tr. ř. a namítajíc, že radiotelegrafní a radiotelefonní zařízení v případech uvedených v odst. (1) a (2) § 24 cit. zákona propadají podle jeho kategorického ustanovení ve prospěch státu vždy a bez ohledu na to, zda jsou vlastnictvím pachatelovým či třetí osoby; neboť při propadnutí nejde jen o vedlejší trest, nýbrž i o opatření administrativní, především policejní, které může postihnouti i třetí osobu na trestném činu nesúčastněnou, je-li vlastníkem věcí, které byly předmětem trestného činu. Zmateční stížnosti nelze přisvědčiti. Předdeslati jest, že se zrušovací soud otázkou propadnutí radiotelefonních zařízení již zabýval v rozhodnutích sb. n. s. čís. 1809, 1834, 2325 a 2829, a v podstatě se ustálil na názoru, že propadnutí zařízení je obligatorní, a to bez ohledu na to, zda jest vlastnictvím pachatelovým či osoby třetí. Tuto právní větu jest však posuzovati ve spojitosti se skutkovým dějem, k němuž se v tom kterém případě vztahovala, a nelze ji paušálně rozšiřovati na případy, které dosud předmětem rozhodování zrušovacího soudu nebyly, a k nimž náleží právě i souzený případ. Skutkový podklad tohoto případu jest zcela odlišný od trestných věcí dosud souzených. Jde totiž o řešení otázky, zda lze vysloviti propadnutí radiotelefonních zařízení i tehda, když obžalovaný, který je bez povolení přechovával, zařízení již nemá, nýbrž když zařízení nabyla, a to před zahájením trestního řízení a bezelstně, osoba třetí, které bylo příslušnou vrchností uděleno povolení k přechovávání tohoto radiotelefonního zařízení. Aby případ ten byl řádně posouzen, jest si dáti otázku, jaké povahy je zákonem stanovené »propadnutí« zařízení. Není pochyby, že propadnutí, když se ho v trestním právu použije, má sloužiti jednak k účelu trestnímu, jehož účinek projevuje se jako u každého trestu určitou újmou na právech trestaného, tu újmou majetkovou, leč nemůže býti pochybné — a vyslovuje to i rozhodnutí sb. n. s. č. 2325 —, že jest současně i opatřením administrativním, především policejním, směřujícím k tomu, by bylo propadnutím věci, jež byla prostředkem činnosti, ohrožující právní bezpečnost, pro budoucnost ohrožování této bezpečnosti znemožněno. Toto ohrožování může býti absolutní, t. j., že již věc sama o sobě svou povahou ohrožuje obecně bezpečnost; jest však i možné, že věc jeví se býti nebezpečnou jen za určitých okolností, je-li na příklad v rukou určité osoby atd., že tedy ohrožovací povaha jest jen relativní.

Podle toho budou se v podstatě i řídití zabezpečovací opatření tak, že bude v případech těch postačitelne užší opatření, omezující se na propadnutí věci, pachateli trestného činu náležející, kdežto v oněch případech bude, třeba zásahem po případě co nejširším, i propadnutím věci, nalézajících se v moci osoby třetí, od pachatele rozdílné a na činu

nezúčastněné, čeliti účinkům, ohrožujícím obecnou bezpečnost. Pro užší nebo širší rozsah tohoto opatření musí však vždy býti dán určitý zákonný základ, ano jde o zasažení do soukromých práv, a skutečně též zákonodárce v těch případech, kde obecná neb individuální právní bezpečnost vyžaduje, by bylo na propadnutí uznáno s účinkem proti každému vlastníku nebo držiteli věci, tuto účinnost propadnutí proti třetím osobám vyslovil, po případě zavedl za tím účelem k účelům policejně-bezpečnostním objektivní řízení, od odsuzujícího výroku neodvislé. Jsou to na příklad § 7 zák. o třasakvinách, § 20 zák. o potravinách, §§ 71, 72 o nákazách zvířecích, § 39 a) zákona o dobytčím moru, § 20 zák. o válečné lichvě, § 31 II. odst. zák. na ochr. rep., § 12 zák. o poštovních holubech čís. 2/1924, § 52 zák. o právu autorském čís. 218/1926. Jde v nich ve směr o případy, v nichž ohrožení obecné neb individuální právní bezpečnosti jest již v jsoucnosti předmětů, jež jsou s trestným činem v souvislosti, jmenovitě proto, že jest ona bezpečnost ohrožena těmito předměty, po případě jejich použitím nebo možností tohoto použití v každém případě a kýmkoliv. Soukromý zájem jednotlivcův, i když se tento jednatelce neprovinil ničím, za co by ho měla jako vlastníka nebo jinak majetkově k věcem těm oprávněného postihnouti trestní újma na majetkových právech jejich ztrátou při propadnutí, musí v těchto případech podle výslovného ustanovení zákona ustoupiti obecnému zájmu z důvodů bezpečnostních. Při radiových přístrojích není však takového výslovného předpisu zákona, jako na příklad u zákona o poštovních holubech čís. 2/1924, vydaného téhož dne jako zákon o telegrafech čís. 9/24, a jest proto s ohledem na doslov zákona a hlavně podle účelu zákonem sledovaného míti za to, že není zpravidla dáno ohrožení obecné bezpečnosti již jsoucností radiových přístrojů, nýbrž tím, že je kdo vyrábí, prodává, přechovává nebo dováží z ciziny bez povolení, čímž teprve je založena skutková podstata trestného činu. Právní bezpečnost chrání se zákonem v těchto případech před nekontrolovaným přechováváním, výrobou atd. těchto předmětů; a v případě nekontrolované jejich výroby atd. lze tedy majetkové trestní újmy, která má jako trest pachatele postihnouti jejich propadnutím, shledávati v propadnutí i účel bezpečnostní ochrany před tímto ohrožením právní bezpečnosti. Na téže myšlence jest i zbudováno rozhodnutí čís. 2325 sb. n. s., pokud zdůrazňuje, že obligatorním propadnutím z důvodů policejně bezpečnostních mají býti zamezeny újmy, hrozící bezpečnosti a zájmům státu z toho, že přístroj zůstane v držení osoby, která byla přistižena při jeho nedovoleném přechovávání a mohla by ho zneužítí. Jakmile však předměty ty přešly z nekontrolované výroby, přechovávání, prodeje, dovezení z ciziny do majetkového oprávnění osoby od pachatele rozdílné, která, vyžádavši si povolení, podrobila jejich výrobu atd. nařízené státní kontrole, neohrožuje jejich jsoucnost zpravidla nikterak právní bezpečnost, a není tudíž důvodu, by právní bezpečnost byla jejich propadnutím jako obecně působícím administrativně-bezpečnostním opatřením chráněna. Tyto zásady se shodují právě s případem, o nějž jde, a v němž podle nenapadených předpokladů rozsudku jest za to míti, že šlo o radiový přístroj, který přešel do držení

osoby třetí, od pachatele rozdílné, která si vymohla od úřadu povolení k přechovávání. Nelze proto na souzený případ použití předpisů § 24 odst. (5) zák. č. 9/24 o propadnutí radiotelefonních zařízení, a bylo proto zmatečnící stížnost státního zastupitelství zavrhnouti jako nedůvodnou.

Čís. 4221.

Slovy »k usmrcení spolupůsobil« rozumí zákon (§ 141 tr. zák.) každé účastenství na zlém nakládání (§ 195 tr. zák.), jímž přijde člověk o život, tedy i pouhé činné spolupůsobení ve smyslu § 136 tr. zák.

Pro zákonný znak »činného spolupůsobení« při zločinu loupežného zabití nevyžaduje se ani vztázení ruky proti osobě, již se násilí děje; stačí každá činnost pachatelova, již při samotném vykonání onoho zločinu hlavního pachatele posiluje a podporuje, ať se to projeví jakýmkoliv způsobem.

Kdo k usmrcení ve smyslu § 141 tr. zák. činně spolupůsobí, nemusí jednati tak, by jeho činnost měla v zápětí smrt napadeného.

Pokud nejde o zmatek čís. 6 § 344 tr. ř. porušením předpisu § 320 tr. ř., nebyla-li dána k hlavní otázce na zločin loupežného zabití eventuální otázka na zločin krádeže podle § 174 I b) tr. zák.

Předpisům §§ 318 a 322 tr. ř. je vyhověno, rozčlenil-li porotní soud otázky tím způsobem, že trestný čin dokonané loupeže, spáchané ve společenství, pojal do hlavních otázek ohledně každého ze spolupachatelů zvláště, v otázky dodatkové pak zahrnul onu další náležitost učiněného násilí, která po zákonu zakládá změnu druhu trestu (§ 141 tr. zák.).

Rozlišení skutkových podstat zločinu loupeže a zločinu krádeže podle § 174 I b) tr. zák.

Porušení předpisů §§ 318 až 323 tr. ř. jest samostatným důvodem zmatečnosti čís. 6 § 344 tr. ř.; jde proto o tento zmatek, nikoliv podle čís. 5 § 344 tr. ř., nebylo-li vyhověno návrhu na otázku.

(Rozh. ze dne 30. června 1931, Zm II 146/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmatečnící stížnosti obžalovaných do rozsudku krajského jako porotního soudu v Novém Jičíně ze dne 17. února 1931, pokud jím byli stěžovatelé uznáni vinnými zločinem loupežného zabití podle § 141 tr. zák.

Důvody:

Zmatečnící stížnosti obžalovaných napadají rozsudek jen ve směru odsouzení stěžovatelů pro zločin loupežného zabití podle § 141 tr. zák., obě uplatňující důvod zmatečnosti podle § 344 čís. 6 tr. ř., zmatečnící stížnost Josefa K-a mimo to i podle čís. 5, stížnost Stanislava K-a pak i podle čís. 8. Nelze však přisvědčiti žádné z těchto výtek. Zmatečnící stížnost Josefa K-a spatřuje vadnost řízení podle § 344 čís. 5 tr. ř. v tom,